

MAGYAR KÖZÖNY

A SZEGEDI JOGHALLGATÓK HIVATALOS LAPJA

XVIII. ÉVFOLYAM
20. szám

2012. Február

NULLA

**JOGERŐSEN NULLA
ÁLLAMILAG TÁMOGATOTT JOGÁSZ KERETSZÁMOT
KAPOTT A SZEGEDI JOGI KAR**

SZAKMAI GYAKORLAT HETE

(február 27 - március 2.)

SZTE KARRIER
Iroda
www.sztekarrier.hu

Nem tudod, hol töltsd a szakmai gyakorlatod, egyáltalán milyen irányba indulj el?
Szeretnél minél több visszajelzést kapni, fejleszteni magad, hogy magabiztosabban kezdhesd a gyakorlatot?
Jól jönne egy kis segítség a kapcsolatfelvételhez, a pályázat megírásához?
Ha már egy kérdés rimel rád, akkor itt a helyed!

FEBRUÁR 27.

9:00 – 15:00 Grafológiai tanácsadás
(jelentkezőnként fél óras személyiségelemzés)

Dél-alföldi Grafológiai Centrum

Helyszín: Helyszín: TIK, II. emeleti Közösségi Tér, max. létszám: 11 fő

13:30 – 17:30 On-line tesztek szöveges értékeléssel

- Általános személyiség kérdőív (kitöltési idő: 20 perc – 13:30-14:00, 15:40-16:00)
- Általános személyiség hatékonyság és vezetői erények kérdőív (kitöltési idő: 40 perc, 14:00-14:50, 16:00-16:50)
- Verbális, numerikus és téri intelligencia tesztek (kitöltési idő: 30 perc, 15:00-15:40, 16:50-17:20)

Helyszín: Honvéd téri kabinet, max. létszám: 10 fő teszt típusonként

FEBRUÁR 28.

9:00 – 17:00 Önismereti és pályatervezési tréning
Katona Miklós, tréner, mentálhigiénés tanácsadó

Helyszín: TIK, II. emeleti Közösségi Tér, max. létszám: 12 fő

FEBRUÁR 29.

10:00 – 11:30 Hogyan írv eredményes gyakornoki pályázatot?

Fazekas Melinda, SZTE Karrier Iroda, álláskeresési tanácsadó

Helyszín: TIK, II. emeleti Közösségi Tér, max. létszám: 30 fő

12:30 – 16:30 Egyéni tanácsadás gyakornoki helyek felkutatásához, megpályázásához (45 perces blokkokban)

Fazekas Melinda, SZTE Karrier Iroda, álláskeresési tanácsadó

Helyszín: SZTE Karrier Iroda, Honvéd téri tárgyaló, max. létszám: 5 fő

MÁRCIUS 1.

10:00 – 14:00 Egyéni tanácsadás gyakornoki helyek felkutatásához, megpályázásához (45 perces blokkokban)

Fazekas Melinda, SZTE Karrier Iroda, álláskeresési tanácsadó

Helyszín: SZTE Karrier Iroda, Honvéd téri tárgyaló, max. létszám: 5 fő

15:30 – 16:30 Szakmai gyakorlat – lépés az állásajánlat felé

Előadó: Kósa Éva, CIB Bank, regionális HR szakember

Helyszín: GTK Aula, max. létszám: 50 fő

16:30 – 17:30 Amit a multinacionális cégek trainee programjairól tudni érdemes, bemutatkozik a Procter&Gamble

Helyszín: GTK Aula, max. létszám: 50 fő

MÁRCIUS 2.

9:00 – 16:00 Szakmai gyakorlatra felkészítő tréning

Katona Miklós, tréner, mentálhigiénés tanácsadó

TIK, II. emeleti Közösségi Tér, max. létszám: 12 fő

Gyakorlat teszi a mestert!

Részletesebb információk a www.sztekarrier.hu weboldalon (főoldal, Szakmai Gyakorlat Hete)!

A programokon való részvétel ingyenes, de előzetes jelentkezést kérünk!

A weboldalunkról letölthető jelentkezési lapot az info@sztekarrier.hu e-mail címre várjuk!

A jelentkezést kérjük a program előtt személyesen is megerősíteni az SZTE Karrier Irodában (Vitéz utca 17. felől., 8-as iroda)!

Jelentkezési határidő: **Február 22. (14:00)**

Bővebb információ:

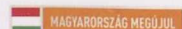
www.sztekarrier.hu

62/546-680

info@sztekarrier.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügymunkálg
www.ujszechenyierv.hu
06 40 639 630

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Kedves Olvasóink!

A vizsgaidőszak vége, akármennyire is klisésnek hangzik, de teljes életmódváltást generál az egyetemista társadalom tagjaiban. A vizsgaidőszak stressze rámegegy az ember szívére, közérzetére, a vége pedig rámegegy az ember májára – tartja egy népi bölcsesség: és valóban, az elkövetkező legalább egy hónapban, az első zárthelyiig teljesen más életmódot fogunk űzni, mint januárban.

A vizsgaidőszak vége a fentiekén kívül nálam még egy nagy változással járt. Innentől jómagam látom el a Magyar Közöny vezető szerkesztői feladatát. Karunk újságában 2010 tavasza óta jelennek meg cikkeim, s most ebben az új pozícióban látom el az újsággal kapcsolatos teendőket.

Tényleg csak egy mondatot magamról. Szegedi születésű vagyok, a kar ötödéves jogáshallgatója; több ezen a helyen közlendő információ nem is jut eszembe.

Februári számunk fő témája az államilag támogatott joghallgató-kvóták csökkenése lesz. (Csak hogy ne legyen túl jó a vizsgaidőszak vége se.) Azonban szokásos szakmai rovataink mellett igyekeztünk nagyobb terjedelemben és elméleti megalapozottsággal elősegíteni a szabadidő hasznos eltöltéséhez való alapjog érvényesülését. A bűnös egyetemista lélek bugyirairól szóló írás mellett, a középkori európai történelmet népszerű rap formában feldolgozó alkotáson keresztül, a gyónási szerződést elemző cikkünkkel bezárólag igyekeztünk életet lehelni kedves olvasóink vizsgaidőszakban meggyötört testébe. Persze nem hiányozhat a film-, könyv- és kulturális program-ajánló valamint Erasmus-rovatunk sem, s csak most dupla zenei kritikával is szolgálunk. S persze ezeken kívül is igyekeztünk érdeklődésekre számot tartó cikkeket közölni.

Tartalom

Fókuszban	4. §
Kari hírek	6. §
Tényállás	7. §
Már ezt se szabad?!	9. §
Az "árják földjén"	10. §
Az egyetemisták hét főbűne	11. §
Európai alkotmány- és jogtörténet rap	12. §
Közyönykacsa	14. §
A csodálatos agy, avagy hová is tettem a kulcsomat?	15. §
A zongora fekete billentyűi rövidebbek	16. §
Sherlock Holmes: Árnjáték	18. §
Kultúrtárca	19. §
Hangképek I.	20. §
Hangképek II.	22. §
John Lennon-kiállítás	23. §
Humorsarok	26. §

Remélem az én koordinálásom alatt is ugyanolyan színvonalú, s az olvasóinknak ugyanannyi hasznos és érdekes információval szolgáló, s ezen felül örömteli perceket okozó Közöny születik, mint elődeim alatt.

Csirik Márton
vezető szerkesztő

IMPRESSZUM

Hirdetésszervezés:

MAGYAR KÖZÖNY

Lapunkat rendszeresen szemléli az

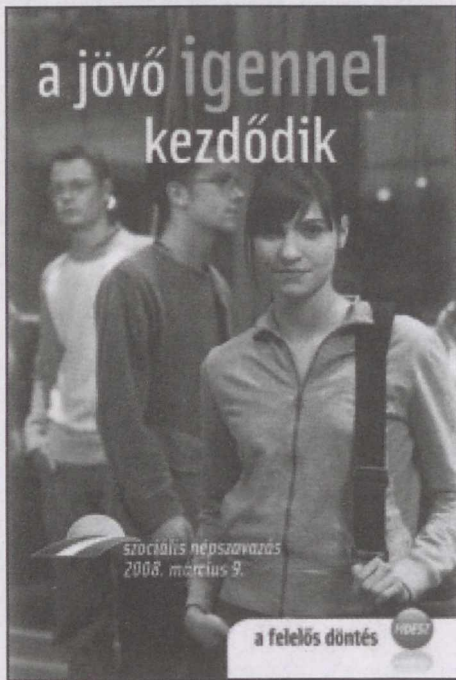
»OBSERVER BUDAPEST«

Főszerkesztő: Bernschütz Bálint
Sajtókoordinátor: Morissov Márk
Vezető szerkesztő: Csirik Márton
Szerkesztők: Sonkoly Tímea, Harkai István, Megyesi Dániel, Heves-Hoffmann Dorottya, Gulyás Nóra, Csémós Árpád, Kovács Annabella és Kereki Ádám

Tördelés, borító: Pozsár Tímea, Univ-Design
Alapította: Kasza Péter Ferenc és Szénás Tamás
Felelős kiadó: SZTE ÁJTK HÖK
Honlap: www.ajtkhok.hu E-mail: kozony@hok.juris.u-szeged.hu
Nyomda: Planet Corp. Kft. Felelős vezető: Juhász Péter
6771 Szeged Makai u. 4. Tel.62/431-789, fax:62/312-519
E-mail: juhasznyomda@irvitel.hu Web: www.juhasznyomda.hu
Hirdetésszervezés: Universitas-Szeged Nonprofit Kft.
Elérhetőség: (62) 546-680; hirdetes@univkft.hu
Megjelenik 1200 példányban, ingyenes terjesztéssel

Fókuszban: Az oktatási reform egyik fő vesztese a vidéki jogászképzés

Nem kap államilag finanszírozott helyeket egy vidéki egyetem jogi kara sem. A fennmaradó száz helyen az ELTE és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem osztozik fele-fele arányban.

Gazdasági nehézségek közepette mindig az oktatás és az egészségügy az a két stratégiai terület, mely elsőként lesz a vesztese a kiadáscsökkentő intézkedéseknek. Ez persze érthető is, hiszen a politika működési mechanizmusai szerint egzisztáló pártok minden választáson a szavazatmaximalizálásra törekszenek, s ez az a két állami ágazat, ahonnan jelentős szavazatvesztés nélkül lehet kivonni rengeteg forrást.

Ez történt Bokros Lajos idején, Gyurcsány Ferenc oktatási reformja keretében, s a mostani szintén a lehető legteljesebb mértékben fűnyírólven működő átszervezés keretében

is. Persze valamivel többről is van szó a mostani kapcsán, mint a keretszámok drasztikus csökkentése, hiszen a Hoffmann Rózsa nevével fémjelezett koncepció tartalmazza az államilag támogatott szakokon végzett diákok – ideiglenes – röghöz kötését. Annak megvitatása, hogy vajon a szabályozás mennyiben ütközik az Alaptörvénybe, illetve uniós jogba, külön cikket érdemelne, így erre itt és most nem térünk ki.

Azon is nagyvonalúan átugrunk, hogy a kormányzó Fidesz 2008-ban még radikálisan más álláspontot képviselt ebben az ügyben is. A szociális népszavazás előtt néhány nappal Orbán Viktor a Szólás Szabadsága című műsorban adott hangot annak az elképzelésnek, hogy szeretné, ha minél több fiatal menjen egyetemre. Pokorni Zoltán pedig azt nyilatkozta, hogy a polgári kormány feltétlenül eltörli a tandíjat, mivel a választói akarat a felsőoktatásba való bejutás lehetőségének szélesítésére irányul.

Ezen általános körkép vázolója után rá is térhetünk a keretszámok konkrét alakulására. Az alapkoncepció szerint az államilag támogatott helyek száma összességében jelentősen csökkent, ezen belül pedig a közgazdász- és jogászképzés kvótái különösen, mondván belőlük úgyis sok van. Ha pedig emellé beteszük a munkanélküli jogászok hordáiról szóló városi legendát, akkor a döntés akár logikusnak is tűnhet. Ezzel a gondolatmenettel azonban több probléma is van. Egyrészt az, hogy a jogász-munkanélküliség olyan, mint a Jeti, a Csupakabra, vagy épp a loch ness-i szörny: mindenki tudni véli, hogy létezik, csak épp senki sem látta. Személyes példával élve én még nem hallottam olyat, hogy valaki a végzés után rövidesen ne tudott volna elhelyezkedni a szűkebb

értelemben vett jogi szakmán belül. Arról nem is beszélve, hogy a jogi diploma olyan tudással vérteti fel az embert, melynek segítségével talpraesetten és könnyedén boldogul majd más – akár vezető – szakmákban is.

Az átalakítás nagy vesztese lett az összes többi vidéki jogi karral együtt a mienk is, ugyanis 2012 szeptemberétől nem lesz államilag támogatott jogászképzés Szegeden, ami annál is meglepőbb mert karunk a különféle egyetemi listákon, mindig igen előkelő helyeket szokott elérni. (Az, hogy a valóban színvonalas képzést bonyolító ELTE mellett a másik „talpon maradó” jogi kar, miért a Fidesz-KDNP első számú rekrutációs bázisának és a jobboldali lobbifellegvárának számít, amúgy finoman szólva sem világhírű Pázmány, azt mindenkinek a saját fantáziájára bízom. (Erről egyébként nemrég az Index is cikkezett.) Egy kis segítségnek itt egy rövid kivonat a Pázmányon végzett kormánypárti politikusokból: Gulyás Gergely, Harrach Péter, Selmeczi Gabriella, Semjén Zsolt). Szintén igencsak rosszul járt a gazdaságtudományi kar is, hiszen alapképzésben ők sem kapnak egy árva támogatott helyet sem.

A döntéssel kapcsolatban személyes csalódottságának adott hangot Bernschütz Bálint, a Hallgatói Önkormányzat általános alelnöke, többek között annak a fent említett ténynek az okán, hogy az ország egyik legjobb jogi karával ilyen méltatlanul bántak.

Karunk dékánja, Szabó Imre a Mandinernek adott nyilatkozatában a döntést „szubjektívnek, elfogultnak és indokolatlannak”

nevezte, hozzátéve, hogy a többi vidéki jogi kar is valószínűleg ugyanezt érzi. Lapunk meg-

próbálta elérni Prof Dr. Homoki-Nagy Máriát, az SZTE oktatási rektorhelyettesét is, de lapzártánkig nem reagált megkeresésünkre. Szakmai véleményét azonban megismerhettük egy Szabó Imrével közösen a városi tévének adott interjújából. A műsorban kifejtette, hogy legnagyobb problémának azt tartja, hogy a keretszámok struktúrájának ilyen nagymérvű átalakítását az oktatási kormányzat mindössze néhány hittel a felvételi határidők előtt jelentette be. Hasonló következtetésre jutott Szabó Máté, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa is, melynek következtében végső soron kitolták a határidőt február huszonegyedikéig. A helyzet megoldását karunk professzora egyébként a különféle támogatási rendszerek hatékony kidolgozásában látja, mellyel enyhíthetők a költségtérítéssel formában tanulók anyagi terhei.

Sem karunk dékánja, sem Bernschütz Bálint nem aggódik a hallgatói létszám jelentős csökkenése miatt. Dékán Úr szintén nem, aki a fent említett tévéinterjúban eme állítását azzal támasztotta alá, hogy már eddig is csak hatvan körüli létszámú diák tanult állami finanszírozású formában. Kifejtette, hogy a helyzet korán sem olyan drasztikus, mint ahogy első pillantásra tűnik, mivel az ELTE a háromezerötvenre államilag támogatott hallgató ötvenre redukálásával nagyobb veszteséget kell hogy lenyeljen, mint a szegedi jogi kar.

Bálint a később felvételizőknek is üzent, s talán kis reményt is adott azzal, hogy lapunkat arról tájékoztatta, hogy a HÖK nem adja fel az érdekvégyesítést az oktatási kormányzat törekvéseivel szemben. „A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának (HÖÖK) támogatásával kezdetét vette az a mozgalom, amelynek célja, hogy több államilag támogatott helyet kapjon a jogászképzés, valamint az is, hogy a vidéki jogi karok is arányosan részesülhessenek az államilag finanszírozott helyekből. Remélem, hogy a 2013/2014-es tanévben már "kézzel fogható" eredménye lesz a kezdeményezésnek.”

CSIRIK MÁRTON

Kari hírek

2013. áprilisában Szegedé az OTDK Állam- és Jogtudományi szekciójának szervezése

Véget ért egy újabb vizsgaidőszak

Noha ezt a tényt gyakorlatilag mindenki tudja, érzi, avagy csak látja az ETR-rendszerben, mégis önmagában indokolja, hogy a kiemelt hírek között szerepeljen! Hosszú ideje vártunk már erre a pillanatra, hogy eljőjön a következő szorgalmi időszak és egyben a terhektől – egy rövid időre – megszabadulhasson a diáksereg. Karácsony előtt nemcsak a VINYIT, hanem már a vizsgaáradat, időpontválasztás is frusztrálta a tanuló ifjúságot. Ehhez jött még a szénszünet is. Tervezni, taktikázni és persze jó sokat kellett tanulni is. Egyeseknek ez ment a TIK-ben, másoknak otthon, a kollégistáknak esetleg a tanulószobák csöndes magányában. Remélhetőleg mindenki elég időt tudott szentelni a tárgyainak és többségében sikeresen vette az akadályokat. Ellenkező esetben pedig csak ezzel a már-igen-csak avítnak számító Kossuth idézettel lehet a csüggedtségen enyhíteni: "Soha le nem mondani / Soha el nem csüggedni / Ha kell mindig újra kezdeni!"

Környezetvédelmi jogi szakirányú képzés indul karunkon

2012 februárjában környezetvédelmi jogi szakirányú továbbképzés indul azoknak, aki már rendelkeznek egyetemi, vagy főiskola diplomával. A jogász végzettséggel rendelkezők úgynevezett környezetvédelmi szakjogász, a nem jogi végzettséggel rendelkezők: jogi szakokleveles környezetvédelmi szakember diplomát szerezhetnek.

Digitális tananyagfejlesztés az AJTK-n

Karunk és a Complex Kiadó, együttműködés megállapodást írt alá digitális tananyagfejlesztés és más elektronikus tartalmakkal kapcsolatos oktatások körében. A megállapodás alapján már 2012 februárjában kurzust indít a Kiadó az intézményünkben „Jogi adatbázisok a gyakorlatban” címmel. Továbbá elkezdik az e-learning és egyéb digitális tananyagok együttes kifejlesztését is. Az együttműködés Magyarország legnagyobb jogi-és adóügyi kiadójával, annak érdekében történik, hogy a hallgatóknak gyakorlati képzésen legyen lehetősége számítógép előtt tanulmányozni a hazai és nemzetközi trendeket. Ezen felül problémaorientált feladatokon keresztül, készség szinten sajátítsák el azokat a jogi informatikai tudnivalókat, amelyek a munkavállaláshoz elengedhetetlenek. Manapság nem kérdéses, hogy a munkaerőpiac részéről az új technológiák, jogi adatbázisok kezelésében jártas jogászok alkalmazására mutatkozik igény. Ez pedig sokak jövőjét, karrierjét meg is fogja határozni. Mindazonáltal a két intézmény a jövőben közösen dolgozik az e-learning, valamint egyéb - a diákok tanulását segítő - digitális tananyagok fejlesztésén. Az oktatás módszertanának javításában a hagyományos értékek megőrzése mellett a klasszikus és hatékony oktatási módszereket az új technológiák által nyújtott lehetőségekkel kombinálják.

MEGYESI DÁNIEL

Tényállás: Radikális változások az Alkotmánybíróság működésében

Az Alaptörvény és az új alkotmánybírói törvény hatálybalépésével teljesen átalakul az élet a Donáti utcai ítéseknél. A változások áttekintése nemcsak azért fontos, mert az egyik legfontosabb alkotmányos szervről van szó, de az államvizsgára, vagy alkotmányjog kollokviumra készülőknek is hasznos információkkal szolgálhat.

Az előzetes normakontroll intézményében koncepcionális változást nem találunk. Az indítványozói kör – a változtatások mellett – továbbra is igen szűk, s az eddigi tapasztalatokat figyelembe véve nem számíthatunk sem köztársasági elnöki, sem kormánypárti előzetes normakontroll áradatra.

„A törvény kezdeményezője, a kormány, illetve az Országgyűlés elnöke zárószavazás előtt indítványozhatja, hogy az Országgyűlés az elfogadott törvényt – az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára – az Alkotmánybíróságnak küldje meg. Az Országgyűlés az indítványról a zárószavazást követően határoz.

Emellett a köztársasági elnök a parlament által elfogadott törvényt – ha azt vagy annak valamely rendelkezését alaptörvény-ellenesnek tartja – aláírás helyett megküldi az Alkotmánybíróságnak, hogy vizsgálja meg, összhangban van-e az Alaptörvénnyel (alkotmányossági vétő).”

Annál nagyobb változások következtek be az utólagos normakontroll hatáskörét tekintve. Míg 2011. december 31-ig bárki kezdeményezhetett bármely jogszabályra irányuló utólagos

normakontroll eljárást mindenféle jogi érdekeltiség bizonyítása nélkül (actio popularis), január 1-től ez a lehetőség nem él tovább, s a törvény erejénél fogva meg is szűnik minden ezekkel kapcsolatos eljárás, hacsak nem alakíthatók át alkotmányjogi panaszszá.

Január 1-ét követően egyébként igen kevés ügy marad folyamatban az Alkotmánybíróságon. Ezek mindazon ügyek, amelyek nem szűnnek meg, vagy amelyeket nem kell áttenni a Kúriára. Az igen szűk körben ilyennek tekinthetők jellemzően az alkotmányjogi panasz ügyek, a köztársasági elnök által kezdeményezett előzetes alkotmányossági vizsgálat, az országgyűlési biztosok indítványai alapján folyó, utólagos normakontrollra irányuló eljárások, valamint azok, amelyek a perben eljáró bírók indítványai alapján indultak, és amelyekben a bíró – a per felfüggesztése mellett – az alkalmazandó jogszabály alkotmányellenességét észlelte.

Visszatérve az utólagos normakontrollra, ezt ezen túl már csak a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezhet. Legelsővel kapcsolatban szintén ne számítsunk indítványrohamra, míg a második lehetőség esetében a bűvös egynegyedes szám – hogyhogy, hogyhogy nem – pont úgy jön ki, hogy ahhoz az összes ellenzéki párt együttműködése szükséges, ami a jelen politikai viszonyok között elképzelhetetlen, bár Schiffer András az LMP korábbi frakcióvezetője tett ilyen irányú javaslatot. Valóban erős jogosítvány viszont az alapvető jogok biztosának

indítványozói hatásköre, mely legalább minimális kontrollt biztosít a kétharmados kormánybóltóság felett.

Legnagyobb változások talán mégis az alkotmányjogi panasz koncepciójában jelentek. Az Alkotmánybórtóság honlapján megjelent tájékoztatóból a következőket lehetett megtudni.

„Az alkotmányjogi panaszra elsősorban akkor van lehetőség, ha az indítványozónak az Alaptörvényben biztosított alapvető jogát bírósági döntéshozatal során sértették meg. Kivételesen azonban akkor is lehet alkotmányjogi panaszt benyújtani, ha az indítványozót az ügyében bírósági döntés nélkül érte közvetlen alapjogsérelem. Az alkotmányjogi panasz tehát nem irányulhat a bírósági döntés felülvizsgálatára, az Alkotmánybórtóság nem egy további jogorvoslati fórum a konkrét ügyben. Emellett fontos szabálya az Abtv.-nek, hogy az Alkotmánybórtóság az alkotmányjogi panasszal csak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén foglalkozik érdemben. Ha ilyen kérdést az ügy nem vet fel, akkor az Alkotmánybórtóság az alkotmányjogi panaszt nem fogadja be.

Az alkotmányjogi panasz alapján történő eljárásnak az új szabályozás alapján alapvetően két formája lehetséges.

A egyik módja a panasznak az, amely a korábbi alkotmánybórtósági törvény alapján is a panaszos rendelkezésére állt. E szerint az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárás során alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásával az Alaptörvényben biztosított valamely joga sérült, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette

vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva, alkotmányjogi panaszt nyújthat be.

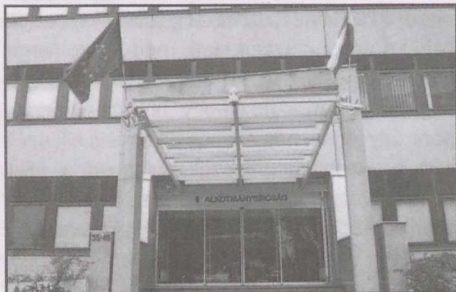
Ennek az alkotmányossági vizsgálatnak a tárgya alapvetően az a jogszabály, amelynek alkalmazása az alkotmányellenességhez vezetett. Így az Alkotmánybórtóság eljárásának az lehet a következménye, hogy alaptörvény-ellenes jogszabályt a konkrét ügyben nem lehet alkalmazni.

Az új Abtv. hatályba lépésével emellett lehetővé vált, hogy az indítványozó ne csak az alkalmazott jogszabály, hanem a konkrét bírói döntéssel szemben kezdeményezzen alkotmányjogi panaszt. Az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet akkor fordulhat alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az Alkotmánybórtósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Ha az Alkotmánybórtóság az alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés alaptörvényellenességét, a döntést megsemmisíti.”

Ez utóbbi konstrukció a valódi alkotmányjogi panasz, mely eljárásban kötelező lesz a jogi képviselő. Ez jó alkalmat ad majd az ügyvédeknek, hogy még egy bórt lehúzzanak ügyfeleikről, hiszen az utóbbi – aki mindig biztos az igazában – könnyen meggyőzhető az eljárás folytatásáról a varázsigevel: forduljunk az Alkotmánybórtósághoz.

Megszűnik a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapításának a hatásköre. Személy szerint ezt egy igen negatív tendenciának tartom, mivel az Alkotmánybórtóság számos fontos mulasztásra hívta fel az Országgyűlés figyelmét, noha az nem mindet orvosolta kellőképpen.

A számos változás miatt az az Alkotmánybórtóság érdemi döntést lapzártánkig még nem hozott, a teljes ülés idejének nagy részét az új hatásköri és eljárási rend részletkérdéseinek megvitatása tesz ki.

CSIRIK MÁRTON

Már ezt se szabad?!

Szabálysértésnek javasolta még tavaly decemberben minősíteni az egyik országgyűlési képviselő, ha valaki tüntetésen vagy például egy futballmérkőzésen „az időjárás viszonyok által nem indokolt módon” takarja el az arcát úgy, hogy nem tudják azonosítani.

A módosító javaslat értelmében szabálysértést fog elkövetni, aki a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvényen vagy a sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó sportrendezvény területén, avagy annak közvetlen közelében „az arcát – az időjárás viszonyok által nem indokolt módon – eltakarja úgy, hogy megghiúsítsa a személyének a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy által történő azonosítását”. A javaslat indoklásában a kormánypárti képviselő azt írta, indítványának célja „különbséget tenni az időjárás viszonyok által indokolt módon viselt ruházat megítélése és a személyazonosság megállapítását tudatosan megghiúsítani igyekvő személyek magatartása között”.

Elkövetkezett hát ez az idő is. Ha begyulladnak a görögtüzek, a füstbombák, el ne takarja senki se az arcát! Ha a stadionok mellett oszlatják a tömeget könnygázzal, még véletlen se rántsa fel az arcára a sálát a könnyben és köhögésben fuldokló személy, vagy személyek.

Noha a vélemények erősen megoszlanak, ma Magyarországon a kormány szerint a futballhuliganizmus egy óriási méretű jelenség, melyet tűzzel-vassal irtani kell. A „huligántörvény” volt ennek az első felvonása, a tavaszi parlamenti ülésszakban pedig valószínűleg folytatódni fog a hadjárat. Csakhogy az intézkedések nemcsak felháborodást, hanem szükségszerű kérdéseket is kiváltanak. Ráadásul nem is keveset. Vajon jó irányból közelíti-e meg a hatalom a probléma forrását? Mi az oka, hogy ma hazánkban szervezett szurkolói csoportok sokszor fizikai erőszakba torkolló módon rivalizálnak egy-

mással? Egyáltalán milyen sűrűn történnek meg ilyen jellegű események? Valószínűleg a törvényhozók nem sokszor gondolkodtak el ezen a téren magáról a problémáról, legkevésbé sem követik nyomon a nyugat-, vagy kelet európai bajnokságokban történt rendbontásokat, nemhogy az azokhoz kapcsolódó rendészeti intézkedéseket. Vegyük például Angliát, a klasszikus huliganizmus „óshazáját”. A Thatcher-korszakban olyan szociális krízishelyzet alakult ki, melyből egyenesen következett a kriminalizmus drasztikus növekedése. Kis túlzással háborús helyzet volt az élet minden területén, melyből a stadionok sem maradtak ki. A rendőrség szinte tehetetlen volt, mert alig tudták kiszűrni, megkülönböztetni a rendbontókat a tisztességes szurkolóktól. Bizonyos esetekben pedig ez tragédiákhoz is vezetett. Eredmény? Pénzt, erőt, időt és energiát nem kímélve a rendőrség egy igen hatékony rendszert fejlesztett ki a „balhék” megszüntetésére, de legfőképpen a megelőzésére. Az úgynevezett CCTV hálózattal utólag a huligánokat be tudják azonosítani, még ha éppen az események közben szálltak el az arcukat és csak idő kérdése, de szinte mindegyikük bíróság elé kerül. Ez persze a hatékony kamerahálózat nélkül elképzelhetetlen lenne. A probléma megoldásának egyik fele pedig meg is lett. Mindezek ellenére a mai napig is megessnek kisebb-nagyobb botrányok az angol labdarúgásban, pedig az elrettentő erő már nem csekély.

Nem kérdéses, hogy a futballmérkőzéseknek olyan eseményeknek kell lenniük, ahová a családok is szívesen járnak ki. Egy igazi tömegrendezvény, már-már fesztivál, ahol ki lehet

kapcsolódni. Azonban a magyar bajnokság még ennél is sivárabb lenne, ha a szervezett szurkolás végképp eltűnne. Az eddigi intézkedések pedig nem tesznek különbséget az ultramozgalmak és a huligánok között. Igen, a biztonság

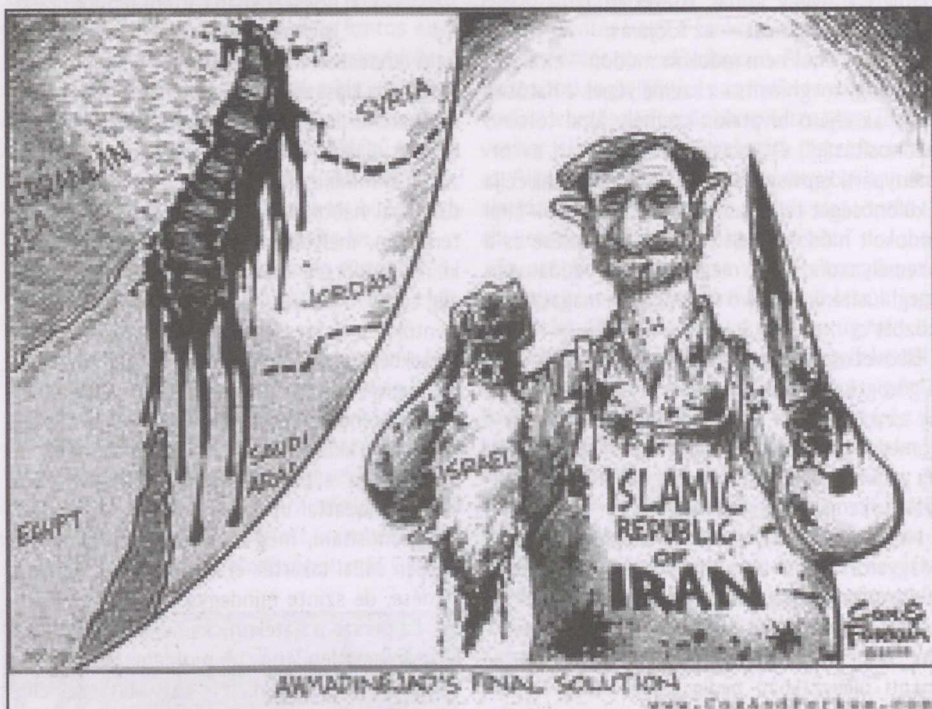
elsődleges, de a megoldás nem biztos, hogy az arctakarás betiltásában van. Kinek is kell majd mindezt betartatni?

MEGYESI DÁNIEL

Az „árják földjén”

Mi lesz veled Európa?

Az Iráni Iszlám Köztársaság ma a nyugati világ képében többnyire a gonosz, a Közel-Keletet destabilizáló radikális iszlám állam, amelynek legfőbb célja, hogy atomfegyverre tegyen szert, amivel aztán kifüstölheti a cionistákat Palesztinából. De vajon mi Mahmud Ahmadinezsád és rendszerének valódi célja, ördögtől való ötlet-e, ha a perzsa ország is szert tesz atomfegyverre?

Innen Európából, egy teljesen más kultúrából szemlélve rendkívül nehéz megérteni egy olyan ország politikai, gazdasági, kulturális helyzetét, amely a muzulmán világban külön utakon jár. A legszembetűnőbb sajátosság, hogy a szunnita arab világgal ellentétben a perzsák a síita

irányzatot követik, és etnikailag is elkülönülnek a térség egyéb népeitől. Az ország maga is megosztott. Ugyan a lakosság több mint 80 %-a síita muszlim, a lakosság nemzetiségi összetétele már jelentősebb eltéréseket mutat. A perzsák ugyanis a 73 milliós lakoságnak csak valamivel

több mint felét teszik ki. Ilyen körülmények között tehát nem meglepő, hogy a teheráni diktatúra helyét követel magának a nap alatt.

Egy olyan nap alatt, ahol már így is nagy a túlekedés, és a világ jelenlegi vezető gazdasági, katonai, politikai hatalmai nemigen akarnak hallani arról, hogy a kényes és rendkívül törekeny közel-keleti erőegyensúlyt felborítsák. Ugyan sokan próbálnak jósolni, hogy mit hoz a következő harminc-ötven év, egyelőre azt gondolom, kiszámíthatatlan. Mégis egy sor kérdés felmerül. Elsősorban az, hogy az iraki és afganisztáni kivonulás után megpróbálja-e a hatalmi úrt Irán betölteni, vagy az USA és szövetségesei távozása egyáltalán hagy-e maguk után akkora teret, amelyet ki lehet, illetve kell tölteni, továbbá, hogy a két, ma még megszállás alatt álló ország képes lesz-e saját maga megállni a lábán. Utóbbi véleményem és az eddigi tapasztalatok szerint – főleg Afganisztán esetében – erősen kétséges.

Ez már csak azért is fontos kérdés, mert a rendkívül véres polgárháborúk dúlta Szíria jelenlegi kormánya és az iráni állam között meglehetősen szoros az együttműködés. Iránnak stratégiai érdeke, hogy a szír nép ne tudjon kivívni olyan változásokat, amelyeket az észak-afrikai arab országok lakossága már elért. Ha a damaszkuszi rezsim megdől, onnan sokkal könnyebben átterjedhetne a forradalmi hangu-

lat az elnyomásban élő Irán lakosságára.

A kérdéskört bonyolítja a zsidó állam, Izrael, amely létének jogalapját Teherán egyenesen tagadja. A két ország, két kultúra és két nép között húzódó törésvonalak és feszültség mára teljesen kiéleződött. Mindkét hatalom olyan fegyverzenával rendelkezik, amelyek anélkül jelentenek fenyegetést a másik félre nézve, hogy akár iráni, akár izraeli katonák az ellenség földjére lépnének. A „paranoia” olyan magas fokon áll, hogy mindkét hatalom egyenesen megtiltja, hogy állampolgárai – egy hajszálvékony réteget kivéve – belépjenek a másik ország területére.

Az „ellenségem ellensége a barátom” elve alapján Izrael joggal él a gyanúperrel, hogy Teherán nem csak pénzeli, hanem más módokon is támogatja a palesztin Hamászt. Az atomprogram lehangosabb ellenzője is természetesen Izrael, amely szerint Irán már legalább négy atombombára elegendő dústított uránnal rendelkezik, amelyeket akár két éven belül el is készíthet. Teherán természetesen tagad. Állításuk szerint békés célokra használják atomprogramjukat. Hogy ez valóban igaz-e, arról a bécsi székhelyű Nemzetközi Atomenergia-ügynökség folyamatosan tájékozódik, és a legutóbbi jelentésük alátámasztani látszik a nyugati félelme-
ket.

H.I.

Az egyetemisták hét főbűne

Még, ha ez a vizsgaidőszakban nem is látszik, az egyetemista is emberből van, ily módon magában hordozza a katolikus tanítások szerint minden bűnök hét leggonoszabbikát, a hét főbűnt.

A kevelység: a sikerrel abszolválta vizsgák, a mögötte álló egész éves tanulás joggal teszi büszkévé a diákokat. Ez azonban könnyen átcsaphat a sikertelenebb vizsgázók lenézésébe. Ennek eredménye a következő megmérettetés esetén az egyszerű legyintés, miszerint, „ha neki sikerült, akkor nekem fele annyi tanulással is menni fog.” Aztán kiderül, hogy mégsem...

A fősvénység: olyan bűn, amelyet talán a leg-

nehezebb az egyetemistákra vonatkoztatni. A fősvény ember a világ összes javait magának akarja. Az egyetemen kívül azonban a tudáson és az ösztöndíjon felül olyan – egy huszoneves átlagos diák számára vonzó – javak vannak, amelyekkel az nem rendelkezik. Nem is kell tehát tovább taglalni, hogy egy fősvény egyetemista mi mindent akarhat magának egyszerre megszerezni.

A bujaság: ahogyan az előbb, úgy biztosra veszem, hogy most sem kell bővebben taglalni, hogy a hallgatókra ez miként vonatkozik. Mindenki döntse el maga, akinek nem inge, természetesen leveheti!

Az irigység: a lélek legmélyebb bugyraiból származó, az emberiséggel egyidős életérzés, a mások javai iránt érzett vágyakozás. Ki ne szeretné megkaparintani az évfolyamtársa ETR-hozzáféréseit, hogy onnan valamilyen módon átírányítsa a jegyeket a saját kurzusaihoz, vagy ha ez nem lehetséges, akkor legalább letörölje onnan őket? Kit nem bosszant az, hogy szakértársa jobb jegyet kapott, és kit nem tölt el – ha csak titkon is – öröm és boldogság, ha cimborája megbukott egy vizsgán?

A torkosság: alapvető tény, hogy egy hallgató folyton éhes, és legfőképpen szomjas. Mivel az albrétben vagy kollégiumban már nem vár a terített asztal, így a többség beéri száraz kiflivel és tejföllel, vagy a napi egy meleg étkezést fedezi egy olcsó gyorskajával. A megtakarított zsebpénz, vagy diákhitel, esetleg ösztöndíj legnagyobb része azonban biztos, hogy alkoholra megy el, amiből az eddigi tapasztalatok alapján sosem elég, és furcsa módon, ha a pénz már elfogyott, a szesz még mindig újratermelődik valamilyen formában a poharunkban.

A harag: a legkönnyebben támadó érzés, amely a reggel hat óras kurzus felvétellel kezdődik és hullámokban tör ránk a zh-k előtt egy nappal, majd a zh-k után, amikor akaratunk ellenére beszél meg a feltett kérdésekre adandó válaszokat. Mikor már éppen lehiggadtunk volna, megkapjuk az eredményt, kiderül, hogy javítani csak közvetlenül a vizsgaidőszak előtt lehet, a többi zárthelyivel egy napon. Mindezt, akkor, amikor már mindenki azzal van elfoglalva, hogy a tüzet oltsa, hogy le ne égjen a ház, majd amikor élesben jön a megmérettetés, akkor valami erővel újra ránk tör, hogy „miért nem kezdem neki hamarabb a tanulásnak?”

A restség: a mondás úgy tartja, hogy a rest kétszer fárad. És tényleg. Amikor már felettünk van Damoklész kardja, és már egy cérnaszál tartja, hogy ránk ne essen, mi még akkor is felnézünk Facebook-ra, megnézünk „csak még egy utolsó” Family Guy-t, vagy Grace Klinikát (kinnek mi), ahelyett, hogy leülnénk amire le kell, és megtanulnánk az anyagot, hogy aztán nyugodt lelkiismerettel, ötéssel a zsebben nézhessük meg ugyanazt az epizódot, amit egyébként már legalább ötször láttunk.

H.I.

Európai alkotmány- és jogtörténet rap

A művet teljes terjedelmében, kommentár nélkül közöljük. Jó szórakozást!

Yo-yo Martell Károly a nevem, szeretem a frankokat
Digiri 732-ben mi szétvertük a mórokat
Poitiers-nél röhögve lezúztuk őket
Felszedtük a lét na meg a mohamedán nőket.

Hallgass Károly, már a Karoling a nyerő
Én Kis Pippin vagyok, egy igazi katolikus hívő
Lespanoltam a pápával - aki ezért felkent
Meglátta a jókeresztényt szerény személyemben.

Nagy Károly a nevem, Karácsonykor koronáztak
Elkentem a száját pár nyomorult longobárdnak
Én vagyok a leghíresebb, Károly az Ász
Ugorj be egy söre hogyha Aechenben jársz.

Lajos király a nevem és ráadásul Szent vagyok
Kedvelem a csigát és a kellemes szokásjogot
Ordonanncé és sénéchal, jaji ez nagyon szép
Ezerháromszázketted, első rendi gyűlés.

Coutumes de Beauvaisis, na ez a tuti srácok
Erre bukna a csodaszép orléansi lányok
Lite de justice és registratio
A parlament ellenáll - jön a királyi akció!

Leihezwang, Stadtrecht, igen ez már német föld haver
Eike von Repgow löki neked a feudális vakert
Megírtam a Saschsenspiegel, s most élezem a kardom
Heerschildordnung, vágod? - na mondd a hadipajzsod!
Reischskammergericht, na meg az országos béke
A Gemeines Pfennig nehezedik a szegény német népre
Landrecht, Lehnrecht, Dienstrecht und Hörige
Das ist eine kleine Deutsche Privatrechtgesichte.

Ezerhatvanhat, a hastingi csata
Az angol seregnek elhullik a java
Én vagyok Vilmos, a dicsőséges normann
A legnagyobb tag ebben a koromsötét korban.

Centrális hűbériség no meg a scutagium
Oxfordi Provizíciók - insane parlamentum
Lovagok és papság, lordok a Házban
1295 - mintaparlament Angliában.

Az utolsó szó jogán csak annyit mondanék
Hogy "Nolumus mutare leges Angliae"
Mertoni statútum és lex facit regem
Ennyi volt gyerekek, bye bye, vége.

DOKTOR DEODÁTUSZ

Közönycsca: A gyónási szerződés

Több éves jogdogmatikai kutatások után a Magyar Közöny örömmel teszi közhírré, hogy már kidolgozottnak tekinthetők a legeslegújabb atipikus szerződésnek, a gyónási kontraktusnak elméleti és gyakorlati alapjai.

A gyónási szerződés története a XVI. század középső harmadára német, németalföldi és nyugat-francia földre nyúlik vissza. Az ott nagy számban élő protestánsoknak ugyanis a gyónás eredetileg katolikus szertartása már nem volt kötelező az áhitott üdvözülés eléréséhez, de a dolgoz és praktikus észjárású hittestvérek mégis úgy gondolták, jó lenne valami garancia erre. A protestáns lelkészek azonban – mivel vallási előírásaik alapján nem volt kötelező eme szolgáltatás teljesítése – a hitbéli aktusért ellenszolgáltatást (többnyire pénzt) kértek. A pénzért cserébe azonban a gyónó fél garanciát akart a Mennysországba jutáshoz, s így a XVII. század elejére gyakorlatilag megszületett a modern gyónási szerződés előképe.

A szerződés szabályai sokáig szokásjogként érvényesültek, míg az atipikus szerződések kvázi tipikussá válásával eme sajátos kötelem jellemzői is jelentős dogmatikai bakugrásokat nélkülözve beilleszthetővé váltak a jogrendszerbe.

A gyónási szerződés részletes szabályait az 1992 és 1994 között hatályos, de még később újra hatályba lépő 13/1991 (II. 12.) Korm. rendelet határozza meg.

A gyónásra nincs pontos definíció. Már maga az elnevezés is félrevezető lehet, hiszen szokták bűnbocsátnak, vagy feloldozásnak is nevezni. Ezek alapján a gyónási szerződés fogalma az alábbiak szerint állapítható meg. Gyónási szerződés alapján a szolgáltatást végző egyházi személy köteles feloldozni a szolgáltatást igénybe vevő személyt (bűnös) korábbi bűnei alól, s biztosítani, hogy amennyiben az többé nem vétkezik, a Mennysországba jusson. A szerződést egy élet során általában többször is megkötik, így a felek között hosszútávú gyónási keret-megállapodás köthető, melyre a 2000/777 EK irányelv szabályai alkalmazandók.

A szerződés egyik alanya a szolgáltatást végző egyházi személy. Egyházi személy az a természetes személy lehet, aki megfelelő végzettséggel bír, az üdvözölés reményében vállalja a cölibátust, pappá szentelték, s kinevezték valamely egyházi közösség élére. Bűnös – a bűn jellegének személyes volta miatt – szintén csak természetes személy lehet.

A szerződés közvetlen tárgya a bűn alóli feloldozásra irányuló tevékenység, melyet a pap szakrális hatalmának segítségével végez el. A jogügylet közvetett tárgya pedig a bűn. Arra, hogy pontosan mi a bűn jogszabályi taxációt nem találunk, fogalmi körét a bírói gyakorlat alakította ki. Bűnnek tekinthető a Bibliában meghatározott tízparancsolat elleni véték (BH 1999.32), minden jelentősebb jogszabálysértés, illetve minden olyan tevékenység, melyet a társadalom jelentős többsége erkölcsileg elítélendőnek talál.

A pap főkötelezettsége feloldozni a bűnöst a lelkiismeretét nyomasztó bűnök sokasága alól. Mellékkötelezettsége a megfelelő helyiség biztosítása. A bűnös nyilatkozatához kapcsolódóan pedig jogában áll kiegészítő felvilágosítást kérni, ha a feloldozás szakszerű végrehajtása érdekében azt szükségesnek érzi. A bűnös főkötelezettsége az igazmondási kötelezettség. Ha jelentős bűnt csalárdul elhallgat az a szerződést semmissé teszi. A bűnös mellékkötelezettsége az elégtétel elvégzése, melynek pontos módját a pap határozza meg. Ennek elmulasztása nem eredményezi a szerződés extunc érvénytelenné válását, de vétkes mulasztásnak tekinthető. A bűnöst a gyónás megkezdése előtt a szerződéstől való objektív elállási jog illeti meg. Ennek jogi természetét az Európai Bíróság a Verbrecher-ügyben értelmezte. Eszerint az alapító szerződésekkel összeegyeztethetetlen minden olyan tagállami előírás, vagy

egyházi gyakorlat, mely a bűnöstől a gyónási hajlandóságra való nyilatkozat megtétele után a gyónást kikényszeríti. Ennek alapja a gyónási jogviszony különösen bizalmas volta, mutat rá

V. Trstenjak főtanácsnok az ügyhöz fűzött indítványában.

CSIRIK MÁRTON

A csodálatos agy, avagy hová is tettem a kulcsomat?

Miért nem felejtünk el kerékpározni? Miért veszítjük el mindig a kulcsunkat? Miért nem emlékezünk a születésünkre? Mennyi információt vagyunk képesek megjegyezni? Miért van olyan, aki intelligensebb nálunk? Az emberi agy különös rejtélyei ezek. A megválaszolatlanak tűnő kérdésekre azonban sokkal egyszerűbb a megoldás mint azt gondolnánk.

Az agy az egyik legcsodálatosabb emberi szerv, amelynek működésével rengeteg kutató foglalkozik és keresik a választ a mindennaposnak tűnő kérdésekre. Agyunk minden folyamatot rögzít, aminek tudatunk valamilyen okból figyelmet szentel. Egy bevásárlóközpontban például arcok ezreivel találkozhatunk rövid idő alatt -szörnyű lenne ha mindegyiket megjegyeznénk- viszont ha valaki bármely szempontból felkelti az érdeklődésünket rögtön bevésődik a kép.

Amikor gyorsan kell megjegyeznünk egy számsorozatot a legtöbben gond nélkül megjegyzik egy pár percre, majd elfelejtik. A lényegtelen információkat egyszerűen törli az agy, ebben a kutatók szerint nagy szerepe van az álomlásnak. Alvás során szelektálódik a napközben összegyűjtött lényegtelen információ. Ha egy adat fontossá válik, akkor kerül át a rövid távú memóriába, ahol órákig, esetleg napokig maradhat meg. Innen vezet az út a tartós, hosszú távú memória felé, amely a gyermekkori emlékek, bevéssett ismeretek, nagyon sokszor ismétlődő élmények tárolója.

Agyunk azonban nem képes minden egyes információt tárolni így sémákat, emlékezeti általánosságokat alakít ki. Nem minden egyes elfogyasztott almára emlékezünk, csupán azt raktározzuk el, hogy piros, gömbölyű és olyan édes az íze. Ha otthon a kulcsunkat általában ugyanarra a helyre rakjuk egy kényszerű társítás

fog bennünk kialakulni, mint például kulcs az ajtó melletti kis asztalon. Amikor azonban valamilyen okból nem ide tesszük, agyunknak nehéz felidézni a sémába nem illeszkedő változást. Ekkor már csak a fejtörés marad és a hosszas gondolkodás.

A kutatók általában kétféle memóriát különböztetnek meg: a deklaratív explicit és implicit memóriát. Az első segítségével tudjuk megmondani, milyen színű az autónk, vagy hogy hol jártunk tegnap. Az implicit memória segítségével pedig el tudjuk végezni azokat a cselekvéseket, melyeket „célzott gondolkodás nélkül” teszünk: biciklizünk, korcsolyázunk, anélkül hogy tudatosan belegondolnánk, hogyan is kell ezeket a cselekvéseket végrehajtani. Amikor kerékpározni tanulunk, kétféle emlékezés alakul ki az agyunkban, egyrészt megjegyezzük kerékpár színét vagy a segítség nélküli biciklizés örömét, másrészt „izommemóriát” is használjuk, ami a testnek a kerékpározáshoz szükséges mechanizmusait raktározza.

Hogy agyunk kapacitásának hány százalékát használjuk ki, arról viták folynak. Az új felfedezések azonban azt sugallják, hogy agyunk óriási kapacitással rendelkezik, és az, hogy mennyire leszünk intelligensek, teljesen tőlünk függ. A Harvard Egyetemen dolgozó Dr. Howard Gardner kutatásai kimutatták, hogy legalább hétféle intelligenciánk van, ami minden embernél más

összetételt alkot. Ma már világosan leírható az is, hogy gondolataink mennyire hatnak az érzelmi világunkra és ezáltal a testünkre is. A modern számítógépes agyfelvételek kimutatják, hogy a rossz gondolatok valóságos erődítményekké válhatnak az agyban, súlyosabb esetekben pedig fekete lyukak látszódnak ezek helyén.

A szakemberek szerint kulcsfontosságú lenne, hogy az iskolákban a gondolkodást, mint külön tantárgyat is bevezessék: vagyis nemcsak azt kell elmondani, hogy mit kell megtanulni, hanem azt is, hogy hogyan tanuljuk meg. Az is gondot okozhat, hogy az oktatási rendszer stresszhelyzetet teremt azzal, hogy a diákoknak folyton a gyengeségeiken kell dolgozniuk. A tapasztalatok szerint, ha a gyerekeknek lehetősége nyílik arra, hogy arra koncentrálnak, amiből jók

és tehetségesek, akkor intelligenciájuk általában a többi területen is fejlődik.

Így tehát fontos ügyelnünk arra, hogy agyunkat és memóriánkat egyaránt karbantartsuk. Ehhez feltétlenül szükséges az elegendő alvás, a helyes táplálkozás és sok esetben az írott anyagtól való elrugaszkodás vizuális irányba. Zárógondolatként megjegyzendő, hogy Einsteint tanárai lassú gondolkodásúnak tartották, mivel nem tudott szó szerint mechanikusan tanulni, viszont egy nyilatkozatában elmesélte, hogy sok esetben a bizonyításait le sem írta, azt képzeletében játszotta csak le. És ez csak bizonyosan egy szeglete a világ legkülönlegesebb képződményének.

HEVES-HOFFMANN DOROTTYA

A zongora fekete billentyűi rövidebbek

„Számunkra ezek az igazságok nyilvánvalóak; minden ember egyenlőnek lett teremtve.”

Történetünk kezdete Amerika felfedezésére tehető, az 1500-as évekre. Afrikából gályahajókon fekete embereket hurcoltak mezőgazdasági munka elvégzésére; 1888-ig több mint 12 millió színes bőrű férfit és nőt. Akik egymás hátán a több hetes utat túléltek, nem egy amerikai álmot váltottak valóra: rabszolgákká lettek. Ételért és tömegszállásért cserébe. A néger férfiak földet műveltek, állatokat etettek, ólat takarítottak. A nők sütöttek, főztek, háztartást vezettek, fehér emberek gyermekeit szoptatták, nevelték. Ezeken túl a férfiaknak voltak kiszolgáltatva. Fekete kezükön a mocskos munka ugyanúgy meglátszott. A rabszolgák sorsukba hol beletörődtek, hol megpróbálták kitörni (ekkorra tehát a capoierra kialakulása: a férfiak úgy tettek mintha táncolnának, közben a harcművészetet alakították ki szabadulásuk érdekében). Az embereket dologként, tárgyként kezelték, semmilyen joggal nem rendelkeztek: ők jelentették a kapát, az edényt, és a szexuális eszközt. Jogi egyenlőség, egyenjogúság... csak ismeretlen fogalmak a tudatlan népeknek.

1861-ben az elnyomás kiteljesedett az Amerikai Egyesült Államokban: a fejlettebb észak abolicionalista mozgalmat indított a rabszolgaság eltörléséért. Északon már kisiparosok és bérmunkások dolgoztak, az emberek munkáját megbecsülték, a nők is fizetést kaptak; délen az aljamunkát semmi pénzért a feketékkel végeztették. A polgárháború 600 ezer emberáldozatot követelt. Ez idő alatt a hölgyek – fehérek és feketék egyaránt – otthon maradtak, és dolgoztak: gyapotültetvényeken húzták a lovakat, vagy az ekét, nagyszoknyában szedték a yamgyökeret, közben a házimunkát is elvégezték, és a gyermekek segítségét kérték. Az úri hölgyek keze kisebesedett, a tűző napon leégett tökéletes fehér bőrük. A polgárháború végére a pontot az északi unió és a déli konföderáció közötti megállapodás hozta, majd az Alkotmányba belefoglalták a rabszolgaság eltörlését.

„Van egy álmom: egy napon Georgia vöröslő dombjain a hajdani rabszolgák fiai és a hajdani rabszolgatartók fiai le tudnak ülni a testvériség asztala mellé.”

Igen ám, de a feketék ekkor váltak szemtelené: bármit megtettek, a fehér embereket alázták, a fehér nőkkel úgy bántak, ahogy korábban az ő asszonyaikkal. Nem egyenjogúak lettek: azt hitték többletjogaik vannak. Ekkor alapították a Ku Klux Klant. És ez idő tájt alakult ki a rasszizmus, a nigger és egyéb negatív fogalmak a színes bőrűek népe ellen.

Hiába a rabszolgaság eltörlése, a feketéket sehol nem látták szívesen: nem kaptak állást, nem volt keresetük, így fizetség és alázat fejében a korábbi családoknál vállalták a szegényteljes munkát. Nem lettek egyenlők az egyenlők között. Ha sikerült, saját otthon tudtak maguknak teremteni, de a hölgyek bejárónőként mostak, főztek, takarítottak, fehér gyermekeket neveltek. A házban külön mosdót kaptak, a buszon csak a kijelölt helyre ülhetnek, és a tv-műsorokban nem vegyülhetnek a fehérekkel. Szegregációs törvények uralkodtak. Esténként egymás házában, vagy a templomban összegyűlve szidták gazdasszonyaikat. Csak óvatosan. Mert ha kitudódik, a főnökük ellehetetlenítik az életüket: se állás, se jövő. Pedig joguk lett volna rendes élethez, álmokkal, boldog családdal, nem pedig félelemmel, szorongással. Joguk megvolt, de lehetőségük nem.

„Van egy álmom: hogy egy napon még Mississippi állam is, amely ma az igazságtalanság és az elnyomás forrásától szenvedő sivatag, a szabadság és a jog oázisává fog változni...”

Volt, aki ki akarta szabadítani jogait a bezárt ketrecek közül, habár nem tudatosan: Rosa Parks, egy néger cseléd hazafele a buszon rossz helyre ült. Ezzel az egyszerű hétköznapi döntésével emberi jogi mozgalmat indított. 1955. december 1-jén egy nőnek volt bátorsága azt mondani egy fehér asszonynak, hogy nem adja át a helyet. Ez a híressé vált Montgomery busz ügy odáig vezetett, hogy következő héttől buszbojkottat indítottak a feketék: a tömegközlekedési eszközökön az utasok háromnegyede színes bőrű volt. Lét-rehoztak egy egyesületet, melynek élére Martin Luther King került. A bojkott 382 napig, több mint egy évig tartott. Önálló tömegközlekedési rendszert alakítottak ki, és Jo Ann Robinson (szintén nő) segítségével, heti rendszerességgel

hírleveleken keresztül az egész ország követte az eseményeket. Nem sokkal rá a tagokat a rendőrség őrizetbe vette. A vádlottak és egyben bántalmazottak védelmére kelt szervezet kijelentette, hogy a szegregációs törvények az Alkotmányba ütköznek: hol marad az egyenjogúság? Így ezek a jogszabályok eltörlésre kerültek, a feketéket szabadon engedték. És az élet még mindig nem került rendes kerékvágásba. 1963-ban Martin Luther King híres beszéde volt a következő lépés az egyenlőség felé: Van egy álmom.

„Van egy álmom, hogy négy kicsi gyermekem egy napon olyan nemzet tagja lesz, ahol nem a bőrszínük, hanem a jellemük alapján ítélik meg őket.”

Felszólította az embereket, hogy nem a küllem a fontos, a munka, hanem, hogy mindenki egyenlő értéket képvisel, és reméli gyermekeit is ez alapján ítélik meg. Hogy az iskolában a fekete kislányok barátkozhatnak fehér kisfiúkkal, és bátran fogják meg egymás kezét. Megérdemlik a tisztelet, a pénzt, a figyelmet ugyanúgy, mint a többi ember. Ne őket vonják felelősségre a múlt hibáitért.

A helyzet normalizálódott. A feketéket békén hagyták, híres előadóművészek kerültek ki közülük, sőt a hangjuk is színesebb, szélesebb skálán mozog. Megalkották az 1950-es évek közepétől a soul, r(and)b, valamint a templomokból kinőtt gospel zenei stílust. A hölgyek pedig formás időmaikkal férfiszíveket hódítottak meg, és lányok kedvenceivé váltak: Beyonce, Jennifer Hudson. Szóval: Dreamgirls.

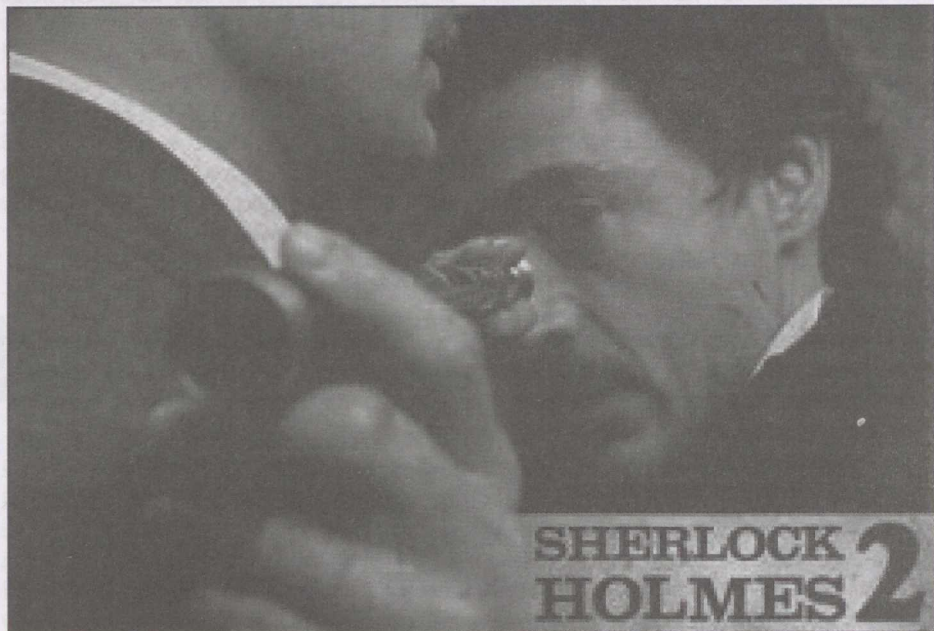
De vajon arról álmodott-e Luther King, hogy egyszer fekete elnököt választanak? Barack Obama személyében nemcsak első fekete amerikai elnököt kapott a világ, hanem első fekete first lady-t. Michelle viselkedése példamutató. Kecesen és kegyesen elfoglalta a helyét a világ tetején álló trónján. Modorával, széles mosolyával még több szavazatot nyer férjének. És Amerika elnyomott asszonyainak vált példaképévé.

De hogy mi is folyik valójában az USA-ban, a gettóknak, nem tudom, mert még nem váltottam valóra a saját amerikai álmom.

KOVÁCS ANNABELLA

Sherlock Holmes: Árnyjáték

Januárban megérkezett a magyar mozikba is Guy Ritchie és Robert Downey Jr. újabb kollaborációja az új köntösbe csavart magán-detektív következő kalandjáról. A kritikusok ugyanúgy fitorognak, mint az első rész estében, a nézőknek azonban bejött, ami azt jelenti, hogy továbbra is igény van a John McClane-i adottságokkal feltuningolt Doyle karakterre, az „Első Akcióhősre”.

Azt már az elején le kell szögezni, hogy az új könyvekhez hű adaptációt vár, annak továbbra is meg kell elégednie a 60-as 70-es évekbeli feldolgozásokkal. Aki azonban humoros beszélőkre és lassított Mátrix-bunyóra vágyik, az mindenképp látogasson el a legközelebbi moziba.

Az alkotók nem gondolkoztak sokat, amikor nekiláttak a folytatás elkészítésének, meghagytak mindent, ami jól működött és kidobtak mindent, ami nem. Ilyen járulékos veszteség volt Rachel McAdams karaktere, akinek a feleslegességét érzékelték a készítő is, és a film első tíz percében rövid úton megoldották ezt a problémát. Habár több interjúban is hangoztat-

ták, hogy nem akartak a folytatásfilmek tipikus hibájába esni - azaz a „több az jobb” – érzésem szerint mégis sikerült belelépni ebbe a folyóba, hiszen a látványos lassított jelenetek száma megsokszorozódott és Holmes is a kellenél többször futtatja le magában a verekedéseket mielőtt azok ténylegesen is megtörténnének.

Mindezek ellenére a film jól működik, már a kezdő képsorok is majdnem szó szerint a képképernyőbe robbannak és ezt a tempót csak kisebb, a történetvezetés szempontjából fontos események szakítják meg.

A cselekmény fél évvel az első epizód vége után játszódik. Holmes teljesen beletemetkezett a Moriarty utáni nyomozásba, a meg-

szállottjává vált. Ebben az állapotban talál rá újból társa Dr. Watson, és már folytatódhat is a közös nyomozás. A gonosz senkit és semmit sem kímél annak érdekében, hogy elérje célját: kirobantani az első világháborút. Azonban szerencsére akad még két detektív a vidéken, aki szembe mer szállni vele. Az útjuk során eljutnak Párizsba, meglátogatják Guy Ritchie kedvenc eposzi kellékét a cigány tábort, átszöknek Németországba, csak hogy onnan is fejezve menekülhessenek immár Zimmel, a cigánylánnyal az oldalukon át Svájcba, hogy megakadályozzák a háborút.

A két főszereplő közötti kapcsolat még nagyobb hangsúlyt kapott az előző részhez képest, és köszönet a forgatókönyvíróknak végre Jude Law karaktere is kibontakozhatott Downey Jr. mellett. Említést érdemelnek az új színészek is, mint pl. a mindig vicces Stephen Fry, aki kitűnő választás volt Holmes testvérének,

Mycroftnak a szerepére. Zimet a cigánylányt a svéd Tetovált lány Lisbeth Salandere, azaz Noomi Rapace formálhatta meg, ami ugyancsak jó döntésnek bizonyult. Az egyetlen hibája a filmnek a főgonosz Moriarty személye. A casting elején még Brad Pitt és Daniel Day-Lewis nevét is lehetett hallani, ám végül a kevésbé ismert Jared Harris kapta meg a szerepet (ő volt a Benjamin Button-ban a hajós kapitány). Harris minden bizonnyal kiváló színész, de Moriarty karakterét nem találta el sajnos, olyannyira, hogy még Dr. Genya szeméből is jobban sütött a gonoszság és a csínytevés mint az övéből.

Mindent összevetve azonban érdemes beülni a moziba, hiszen szélesvásznú igazi élményben lehet részünk, olyanban, amit mostanában egyre kevesebb film képes megadni.

K.Á.

Kultúrtárca: William Golding – A torony

Meddig mehetünk el céljaink és vágyaink megvalósítása során anélkül, hogy a realitást figyelmen kívül hagyó törekvéseink ne fordulnának át pusztító rombolásba? A regényeiben az emberi psziché változatos oldalait bemutató William Golding e roppant erejű művében ezt mutatja meg olvasóinak.

William Golding nevét elsősorban A legyek ura című regénye okán ismerhetjük, mely mennyi listán szerepelt már az elmúlt évszázad legfontosabb irodalmi művei közt. A hajótörött gyerekek megrázó történetét elmesélő regény méltán tette egy csapásra ismertté szerzője nevét, ám az író életműve több hasonló színvonalú alkotással szolgálhat az ismerkedni vágyók számára.

Ilyen A torony is, mely kerekén 10 évvel jelent meg Golding első, említett műve után. A kor és a helyszín merőben más: egy kora középkori angol város, Salisbury, ahol a katedrális dékánja, Jocelin körül forognak az események – pontosabban az ő nagyratörő álma, egy torony felépítése áll a cselekmény középpontjában. Golding az angolul 'stream of consciousness'-nek

nevezett narrációs technikát alkalmazva meséli el a történetet. Ennek lényege, hogy nagyrészt a dékán fejébe költözve, a főszereplő érzésein, benyomásain, emlékein és belső monológjain keresztül, ezeket egybeszöve meséli el a történetet, ám ezt nem választja el élesen a hagyományos leírásoktól, így a klasszikus narratori szerep csak közvetett módon érvényesül a műben.

A dékán mélyen vallásos, ami persze nem meglepő dolog egy középkori ember – hát még egy pap – esetében. Ám az ő hite bárki másénál erősebben lobog. Terve, hogy felépítse a tornyot, mely katedrális ékköveként ragyoghat majd, isteni látomásából fakad. Ám a regény elején még magasztos célként szereplő vízió valóra váltása érdekében veszélyes útra lép.

Az építkezést vezető kőműves mester, Roger sorozatos figyelmeztetése ellenére sem adja fel tervét, s megszállottan ragaszkodik eredeti elképzeléseihez. Ahogy a torony egyre magasabbra tör, úgy sokasodnak a problémák, s ezzel párhuzamosan száll egyre mélyebbre Jocelin saját lelkében. Lázálmok és kétségek gyötrik, melyek próbára teszik hitét, s közben egy evlági kísértés is rendre fel-feltűnik: a testiség. Az esetlen templomi szolga, Pangall bájos felesége személyében Goody, és az ő szimbolikus jelentőséggel bíró vörös haja olyan veszélyt jelent Jocelin számára, mellyel korábban még soha nem volt dolga. Eközben elhanyagolja teendőit, s lassan mindenkit sikerül maga ellen fordítani, ám a torony felépülésébe vetett hite látszólag töretlen...

A regény látomásos képekkel, s szimbólumok sorával átszőtt prózája tömény, ám páratlan erejű. A dékán gondolatait, belső vívódásait érzékletesen megfestő szerző gondoskodik arról, hogy végig fenntartsa figyelmünket, s a könyv elolvasása után még sokáig ott magasodjon lelki szemeink előtt a címben szereplő torony.

CSOMÓS ÁRPÁD

Hangképek I.: A Trombitazseni – avagy a Miles Davis portré

A jazz véleményem szerint az az ága a zenének, ami méltatlanul kevés figyelmet kap nemcsak hazai, de nemzetközi viszonylatban is. Valószínűleg maga a műfaj bonyolultsága és a változó fogyasztói igényeknek is köszönhető, hogy a piac ontja magából a Justin Bieberket és SP-ket, miközben olyan korszakos előadók merülnek lassan feledésbe, mint Miles Davis.

Miles Davis (született Miles Dewey Davis III) 1926. május 26.-án látta meg a napvilágot az illinois Altonban. Davis anyja azt szeretne volna, ha a fia zongorán tanulna meg játszani, 13 éves korában azonban apja egy trombitával lepette meg az ifjú Miles-t, aki azon nyomban gyakorolni kezdett a hangszeren és egy helyi zenésznél vett magánórákat. Ez a különös választás

Davis szerint azért történhetett, hogy az apja ezzel bosszantsa a feleségét, aki ki nem állhatta a trombita hangját.

Mindazonáltal Davis igazi megszállottja lett a trombitának, ha nem volt éppen iskolában, akkor biztos, hogy a technikáját tökéletesítette. Tizenhat éves korára már hivatásos zenésznek mondhatta magát, a következő évben pedig már

Eddie Rindle Blue Devils nevezetű bandájában játszott. Szülei nyomására azonban nem indult el világot látni az együttessel, hanem befejezte a középiskolát és New York-ba költözött, ahol a Juilliard zeneiskolában tanult tovább. Legtöbb idejét azonban azzal töltötte, hogy kapcsolatba lépjen zenésztársaival és elmerüljön a jazz New York-i forrágában. Hamar meglelte számítását és a harlemi Minton's Playhouse bebop jam sessionjének a rendszeres résztvevője lett.

1945 őszén apja jóváhagyásával otthagya a Juilliardot és beállt korábbi idolja, Charles Parker kvintettjébe. Egészen 48-ig együtt zenéltek, amikor is különböző alkotói nézeteltérések miatt elváltak útjaik. Ezen évek voltak Davis számára a legmeghatározóbbak. Ekkor alakult ki sajátos, innovatív stílusa, amely elkülönült a bebop agresszív hangzásától, és sokkal inkább a jól megkomponált dallamok köré épült. Ennek az új hangzásnak volt az egyik első eredménye a *Birth of the Cool* album, melyet 1950-ben vettek fel, de csak 1957-ben jelent meg.

Az ötvenes évek elejére azonban túlzott heroin függősége miatt egyre lejjebb csúszott, amely súlyosan hatott mind magánéletére mind munkásságára. Ebből az állapotból rántotta vissza édesapja, akinek segítségével sikerült úrrá lennie szenvedélyén.

Ezek után újult erővel vágott bele a jazz továbbfejlesztésébe. Saját kvintettjét is megalakította, mellyel elkészítette a nagyszerű *Kind of Blue* korongot. Ezen az albumon jelenik meg a „mindössze” kilenc perc hosszú *So what* című szám amely a legjobb Davis számok egyike.

Ezt követően sorra jöttek az újabb és újabb albumok, mint pl. a *Nefertiti* (1967), a *Miles in the Sky* (1968) és a *Filles de Kilimanjaro*

(1968). Az utolsó két albumon már megjelent a basszusgitár, az elektromos zongora és gitár, és előfordultak rock-irányultságú dallamok is. Ezen változtatások már Davis stílusbeli változásának előszelei voltak, amit elsősorban a beat és a rock előretörése indukált. Tehetségét és állhatatosságát mutatta, hogy ebben az új zenei közegben is megállta a helyét és olyan fúziós, jazz-rock albumokat készített mint az *In A Silent Way* és a *Bitches Brew*.

A 70-es évek végére eltűnt a zene világából és csak 81-ben jelentkezett új albummal, miután újfent kigyógyult heroinfüggőségéből, azonban ez az önkéntes száműzetés sem akadályozta meg abban hogy ismét újat hozzon jazz világába az 1986-os *Tutu* című albumával.

Miles Davis igazi korszakos zseni volt, folyamatos újítási vágya hajtotta melynek köszönhetően vitathatatlan helyet szerzett a jazz történetében mint a legnagyobb zenekarvezető és a változások katalizátora. Davis 1991-ben a kaliforniai Santa Monicában hunyt el.

K.Á.

Hangképek II.: The Sounds – Az eklektikus svéd modell

A svéd The Sounds együttest 1999-ben alapították, az azóta megjelent négy albumukkal egészen különböző műfajokkal kísérleteztek.

A bandát a kevésbé ismert Helsingborgban alapította négy középiskolás osztálytárs: a nem igazán svéd hangzású névvel dicsekedhető Félix Rodriguez, Maja Ivarsson, Johan Bengtsson és Fredrik Blond. Az ötödik tag, a szintetizátoros-gitáros Jesper Anderberg egy véletlen találkozásnak köszönhetően csatlakozott.

Az első albumukkal a „Living in America” c. nagylemezükkel igen gyorsan ismertté váltak, hazájuk és Európa mellett az Egyesült Államokban is óriási népszerűsége tettek szert. Rajongóik között olyan személyiségek találhatók, mint Britney Spears vagy épp Quentin Tarantino. Dave Grohl a Foo Fighters-ből pedig az együttes pólját viseli a „Times Like These” videóklippjében.

Az album egy alapvetően rock-alapú számokkal megtűzdelt indie válogatás, melyet a szintetizátor és a provokatív stílusáról is ismert Maja hangja tesz az ilyen műfajt alapvetően nem kedvelők számára is befogadhatóvá.

Második nagylemezük a „Dying to Say This to You” jobban kidomborítja a hard-rockos vonalat, kevesebb szintetizátorral és több keményebb gitár-riffel, de persze még így sem hörgő black-death metal albummal van dolgunk.

2006-tól az együttes Európában, az Egyesült Államokban és a világ körül is turnézott egyet, mielőtt kiadták volna harmadik albumukat a „Crossin the Rubicon” címűt. Ez a lemez nem a második album folytatását adja, hanem visszalép az elsőhöz és teljesen más irányba indul el. Visszatér a domináns szintetizátor, több a melankolikus dallam, valamint sokkal teltebb hangzásvilág és virtuózabb dobtechnika jellemzi. Az együttes véleményem szerint ezzel az albummal alkotta a legnagyobbat.

Tavalyi és egyben eddig utolsó albumuk a „Something to die for” vegyes kritikákat kapott. Tény, hogy ezzel a lemezzel a The Sounds a legnagyobb stílusbeli fordulatot hajtotta végre. Torzított elektromos gitárt alig hallani, és sokkal több oda nem illő effekt került a nótákba. Az új számok gyakorlatilag simán elmennének egy szórakozóhelyen, de hogy több ezer ember ugráljon rá egy nagy szabadtéri koncerten, az számomra teljesen elképzelhetetlen. Persze ízlések és pofonok: egyesek pont ezt az új táncolhatóbb dallamvilágot dicsérik, míg mások odáig mennek, hogy ezzel a lemezzel az együttes gyakorlatilag örökre elásta magát.

Persze nem akarom kétségbe vonni a zenekar elhatározását az iránt, hogy mostantól new wave-ben „zúzzák.” Lehet, hogy ez egy precízen kiszámított svéd manőver volt arra, hogy megtartsák elktektikuságukat, s az is lehet, hogy pár év múlva visszatérnek az indie alapokhoz. Mindenkinek tudom ajánlani hallgatását, aki szereti akár a könnyedebb, akár az árnyalatnyival rockosabb, de még mindig dallamos és „emészthető” zenét.

CSIRIK MÁRTON

John Lennon-kiállítás

„We're more popular than Jesus now.” Akár igaz a mondat, akár nem, valószínűleg nincs olyan húsz évesnél idősebb ember ma a Földön, aki ne ismerné a Beatles, ezáltal pedig a John Lennon nevet. Tudjuk, hogy zenész volt ő, énekes és zeneszerző, filozófus és örült, költő és az utolsó pereig pacifista – a modern kor polihisztora.

Habár kevesen tudják róla, de a művészeti ágak majdnem teljes palettáján kipróbálta magát és azokban maradandót is alkotott.

Képzőművészeti érdeklődése gyerekkorára datálható, amikor tehetsége révén bekerült a liverpooli művészeti akadémiára, ahol egészen 1960-ig, az együttes megalakulásáig tanult. A Beatles aktív évei alatt ez a szenvedélye megjelehetősen háttérbe szorult, ám Yoko Ono-val kötött házassága újra előhozta rajzolói, festői énjét. Rövid életének utolsó harmadában a képző- és zeneművészet szétoldhatatlanul összeolvadtak a gondolataiban; ha lemezt készült kiadni, arra borítót tervezett, ha pedig terv nélkül firkálgatott, egész dalok születtek meg a fejében.

A REÖK-palotában egy különleges tárlat keretein belül fedezhető fel Lennon ezen kevéssé ismert oldala, amely rajzok és grafikák meglehetősen hóbortos alkotót engednek sejtetni, ugyanakkor megbújik bennük valami finoman rejtett líraiság. Második házasságának mindennapjai, mitikus áthallásai, bensőséges pillanatai jelennek meg a tollrajzokban és litográfiákban, melyek bár pár vonallal mesélnek, mégis minden pontosan érthető.

A kiállításra belépve a látogatót bizarr kis lények fogadják, melyek a saját lemezcége levélpapírajain keltek életre, mintegy sejtetve, hogy ezek a rajzok nem is igazán a nagyközönség számára készültek. Ezek a lények nem éppen a realitás talaján állnak - Lennon képzeletében egy kutya rugós nyakú és szögletes, míg a fül lábakon járkal -, ettől viszont inkább bájosabb, semmint túlzottan elragaszkodottá válnak figurái, leginkább gyermekkori énje fedezhető fel ezekben a skiccekben. A tárlatból nyilvánvalóan kitűnik,

hogyan Lennont kedvenc technikája a vonalrajzolás volt, akár tollal, akár ceruzával, akár japán sumi tintával. A keleti kultúrához való vonzódása nemcsak a rajzok megjelenítésében mutatkozik meg, az apró részletekre is ügyelt e tekintetben: a keleti művészek ugyanis egy speciális, egyéni szabott pecséttel szignálják műveiket. John Lennon egyéni üzenetet hordozó, saját maga által megalkotott, vöröslő pecsétjén ez áll japán betűkkel: „Like a Cloud, Beautiful Sound”, vagyis: „Mint egy felhő, gyönyörű hang”.

A kiállítás részét képezi a híres-hírhedt Bag One sorozat is, amely 1969-ben Yoko Ono részére készült nászajándék gyanánt, házasságkötésük alkalmából. A képek a házaspár esküvőjét és nászútját mutatják be, a portfólióhoz pedig az ismert párizsi divattervező, Ted Lapidus tervezett fehér bőrtokot. Ennek érdekessége, hogy 1970-ben első kiállításán botrányt okozott Londonban: a rendőrség pornográf tartalmára hivatkozva elkobozta a képeket. Bár a vádat nem erősítette meg a bíróság, több litográfia megsemmisült a hercehurca során, Lennonnak el is ment a kedve egy ideig a rajzolgatástól, ezután inkább oázisban hűsölő tevé és doromboló macskát készített szívárványszínből. A kiállítás kurátora így kommentálta a rajzokat: „Van nála vonalkultúra, érzékelhető, hogy érdekelt, de azért nem kell túlértékelnünk a grafikai munkásságát.” Nátyi Róbert hozzátette: „Míg Paul McCartney, aki évek óta fest, kezd manapság professzionális művésznek számítani, addig Lennon képzőművészeti életműve nem kigondolt, habár a litográfiákon érezhető némi tudatosság.”

Számtalan fotón is nyomon követhetjük minden idők egyik legsikeresebb zenészenek élet-

tét: egészen a hamburgi - Astrid Kircherr által megörökített - kezdeti zöldfülű szárnypróbálgatásoktól, a sikerben lubickoló gomba frizurás éveken át, a minden téren beérett, spirituális korszakáig. Kivételesen hátborzongató a tény, ami Annie Leibovitz híres fotós képét övezi: a később a Rolling Stone című magazin címlapján landoló fotó, melyen Lennon anyaszült meztelenül, magzatpózba gömbölyödve öleli át feleségét, mint pár óra múlva kiderült, az utolsó fotó volt a legendáról – Mark Chapman még aznap elkövette élete leghírhedtebb tettét. A fotó mellett pár centire egy kevésbé ismert másik kép, amin a meggyilkolásakor viselt szemüvege látható véresen, látható továbbá az a kulcs, ami szintén szomorú dokumentációja 1980. december 8-nak.

Ezt az életutat nyomon követik a kiállított arany- és platinalemezek is, továbbá olyan kiál-

lított tárgyak, amelyek valamilyen kapcsolatban állnak életével. Látható egy British Airways által kifejezetten John Lennon-nak gyártott repülő útitáska, klasszikus kerek keretes szemüvegének egyik másolata, különböző kitűtetések, Yoko Ono "Univerzumot nyitó kulcsa" és még egy alumíniumból hajtogatott kisplasztika is, amit a zenész önmagáról mintázott.

A látogató végül egy hommage teremben teheti tiszteletét olyan művészek "társaságában", mint Andy Warhol és a Sárga tengeralattjáró című rajzfilm vezető grafikusának rajzai. Itt találhatjuk meg Sean Lennon 2006-ból származó önarcképét is, ami arról ad tanúbizonyságot, hogy a kézügyesség tovább öröklődött a családban (másik fia, Julian a zenélés mellett fotózik).

Összesen nyolcvan tárgy látható a kiállításon, ebből 31 Lennon saját műve, köztük egyedi rajzok és nyomatok, sorozatok, mely hangsúlyo-

zottan nem egy szakmai szempontból összeválogatott anyag, hanem egy gyűjtő nyolcvanas évektől gyarapodó gyűjteményének legjava. A most bemutatott válogatás tulajdonosa Michael-Andreas Wahle nemcsak lelkes gyűjtő, hanem idestova harminc esztendeje különböző Beatles-projektek és rendezvények kurátora is. Wahle nem csupán gyűjteményének gondos összeválogatására ügyelt, hanem arra is, hogy a szemlélő a mögöttük rejlő történeteknek is részesévé váljon.

Érdekesség – de talán nem meglepő egy ilyen szenvedélyes gyűjtőtől –, hogy a gyűjtemény összeállításánál számos segítséget kapott Len-

non pályatársaitól, első feleségétől, Cynthiától, fiaitól Juliantól és Seantól, valamint természetesen Yoko-tól is.

A tárlat leginkább John Lennon szellemi világát mutatja be az érdeklődőnek, a háború és béke vagy a szabad szerelem dilemmájának kivetülését úgy a zenéjére, mint a képzőművészetére. A REÖK tárlata egy meghatározó művész meghatározó szellemi hagyatékát kívánja bemutatni, melyet a közönség egészen május 6-ig megtekinthet, naponta 10-18 óráig, hétfő kivételével.

GULYÁS NÓRA

Humorsarok

Valószínűleg nincs olyan ember aki ne hallott volna a hülye gróf hülye inasáról, azaz Jeanról. Kettejük párbeszédei a magyar vicetár gyöngyszemei, ezért álljon itt egy rövid összeállítás a két úriember életének fontosabb mozzanataiból.

- Jean! Megyünk a vasútállomásra a sógorom elé!
- De a sógora csak holnap érkezik, uram.
- Tudom, de holnap nem érek rá kimenni elé.
- Jean, miért nem festette csíkosra a kerítést, ahogy kértem?
- Mert nem kaptam csíkos festéket, uram.
- Jean, volt az ügétőn?
- Igen uram!
- Feltette azt az ezrest a 8-as lóra?
- Igen uram!
- És mi történt?
- A zsolé levette a lóról és megköszönte!
- Jean!
- Igen uram?
- Ha máskor a széken állva akarja letörölni a plafont, tegyen maga alá egy újságpapírt!
- Köszönöm a figyelmességét uram, de anélkül is elérem!
- Jean, ma este a kastély keleti szárnyában találja a vacsorát!
- Miért, uram?
- Mert azt mondta a fogorvosom, hogy pár napig a másik oldalon egyek.
- Jean, szaladjon előttem egy égő gyertyával.
- Miért, uram?
- Fényűző szeretnék lenni.
- Jean!
- Igen uram?
- Ma vendégségbe jön az anyósom. Azt szeretném, ha az ajtó előtt virágessóvel köszöntené!
- Akkor elmegyek a boltba virágot venni.
- 3 óra múlva:
- Jean, még nem érkezett meg az anyósom?
- De. A virágüzletben viszont csak cserepes virágot kaptam.
- Jean, mi ez a jajveszék a szomszéd szobában?
- Az alkalom szüli a tolvajt, uram.
- Jean, bizonyítékom van arra, hogy titokban rájár a likőrös üvegemre! Tegnap ugyanis bezártam egy legyet a szekrénybe, és azóta hűlt helye van csak.
- Uram, ez lehetetlen! Csak a mai napon háromszor kergettem vissza.
- Jean, maga tökéletes inas! Már harminc éve minden este hatkor felhossa a teámat az emeleti szobámba, és soha egy cseppet sem lötytyintett ki. Árulja el, hogyan képes ezt megcsinálni?
- Ó uram, nagyon egyszerűen. A lépcső alján felszívom a pofazacskómba, majd amikor az emeletre érek, óvatosan visszaköpöm.

K. A.

**Napfenyfürdő
Aquapolis
Szeged**

Ahol télen is belekóstolhatsz a nyárba!

EGYETEMI JEGY

Csak a Szegedi Tudományegyetem hallgatóinak

MINDEN NAP

- 9 fedett csúszda
- élmény-
és wellnessmedencék
- fitneszterem
- úszómedence

1.500Ft
fő

**MINDEN KEDDEN
ÉS PÉNTEKEN**

ÉJSZAKAI FÜRDŐZÉS

Kedd (élményfürdő +
csendes wellness) 2000 Ft

Péntek (élményfürdő) 1500 Ft

20-24 óráig

**4400 négyzetméter
vízfelület**

**exkluzív
csendes wellness**

**13 csúszda 1 km
összhosszúsággal**

beltéri élményfürdő

**baba-mama
világ**

**ingyenes fedett
parkoló**

**sodrótolyosók,
zuhatagok, pezsgőágyak**

**felőtt jegy már
2000 Ft-tól váltható**

www.napfenyfurdoaquapolis.com

Napfenyfürdő Aquapolis Szeged, Wellness-, Gyógy-, Élmény- és Strandfürdő

6726 Szeged, Tórontál tér 1. • Tel.: 06-62/566-488 • info@napfenyfurdoaquapolis.com

TE TUDOD A JÓ RECEPTET?

**SZTE TAVASZI
FELKÉSZÍTŐ
NAPOK**

MÁRCIUS 12-20.

**SZTE TAVASZI
ÁLLÁSBÖRZE**

MÁRCIUS 21.

**SZTE SZAKMAI
GYAKORLATI
HELYEK BÖRZÉJE**

MÁRCIUS 21.

HELYSZÍN: TIK SZEGED, ADY TÉR 10.

WWW.SZTEKARRIER.HU